

Fra: Paul Kjærsgaard [mailto:mjangvej40@po.dia.dk]
Sendt: 7. august 2006 16:25
Sendt til: Læst
Samtale:
Emne:

Følgende bedes fremsendt til uddannelsesordførerne. Jeg kan ikke finde en liste over dem på folketingets hjemmeside.

På forhånd tak
Paul Kjærsgaard
skoleleder
Mjangvej 40
6470 Sydals

Følgende er skrevet som en kronik - desværre for langt til JyskeVestkysten og for kort til Politikken. Det skrevne giver udtryk for mine oplevelser i det daglige, måske kan I bruge det.

Folkeskolens dilemmaer

Lad det være sagt med det samme - jeg holder af folkeskolen. Stedet hvor samfundets kit dannes ved at små børn med lidt faglig viden, i samarbejde med deres forældre, bliver til dygtige unge der sidenhen videreudanner sig og udvikler efterfølgende samfundet yderligere. For sådan er det for de fleste, men da der også er unge med for ringe resultater eller særlige problemer kan vi altid gøre det bedre.

Ris og ros

Nu nærmer sig årstiden med fælles skæld ud til folkeskolen. Denne negativ omtale af generelle problemer som pressen dyrker årligt indsamlet ved bl.a. at kigge efter problemer i spørgeskemaer udsendt med henblik på at se, hvor er det galt for tiden - ikke noget om hvor det går godt. Sådan er spørgeskemaerne udformet - jeg svarer ikke længere på dem. Negativ omtale medfører at befolkningen som ikke bruger folkeskolen får et dårligt indtryk, unge vælger ikke at blive lærer, politikere fokusere på de negative sider og ser bort fra at tingene lykkedes for de fleste osv.

Således mindes jeg ikke, at Undervisningsministeren har omtalt folkeskolen positivt i den tid, han har haft posten. Derimod har jeg hørt og læst Peter Mortimore, der rådgiver regeringen og har hovedansvaret for OECD undersøgelserne af folkeskolen, give meget ros og mindre ris til folkeskolen. Ministerens "kærlige krav" får derfor en tendens til at udvikle sig rigide regler - da problemer skal løses.

Forældre, der kender deres lokale skoler, kender til virkeligheden – hvilke gode ting skolen står for og hvor der kan ske forbedringer. Men er der tid og kræfter til de lokale løsninger?

Centralt/decentralt ansvar

Ministerens "kærlige krav" bunder i et regeringsgrundlag og at folketingets fleretal ønsker at have styr på folkeskolen. Problemerne for dagligdagen opstår når folketinget, hvor de fleste medlemmer sandsynligvis har klaret sig godt i skolen, forsøger at løse specifikke problemer med generelle løsninger. Dialogen med folkeskolens interessenter er reduceret til enkelte møder og selve høringsfaserne (som plejer at foregå, når der er ferie eller prøveperiode). Den tidligere dialog i folkeskolens udviklingsråd med alle folkeskoles interessenter eksisterer ikke. Endelig skal disse løsninger helst være gratis – eller ind i mellem laves samtidigt med besparelser i kommunerne.

Et eksempel er situationen, hvor nogle børn ikke mødte i skole i Helsingør. Det medførte ny lovgivning, hvor jeg som skoleinspektør skal give elever fri i stedet for deres forældre. Arbejdsmarkedet er ikke lavet om – alle forældre kan ikke få ferie i skolernes ferier – skilsmisseforældre kan ikke holde med deres børn samtidigt osv. Så nu skal jeg dagligt skrive under på kontakt bøger – i stedet for bare at følge op på de hjem hvor elever fravær er et reelt problem.

Dialog/diktat

Den manglende dialog har givet et stort resursepild omkring indførelsen af den fælles prøve for naturfagene – biologi, fysik, geografi og kemi. I 2 år har vi brugt resurser på efteruddannelse, samtaler osv. I år blev prøven gennemført med biologi, fysik og kemi – nu er den afskaffet igen! Sikke spild.

Gruppeprøverne blev også afskaffet efter en høringsfase sidste sommer. I fysik og kemi er der ikke materialer til at eleverne kan arbejde individuelt – bortset måske fra magnetisme. Prøverne afspejler ikke længere undervisningen. I øvrigt blev gruppeprøverne afsluttet med en individuel samtale – så det individuelle eksisterede i gruppeprøverne – jeg ved ikke om alle beslutningstagerne var opmærksomme på det.

Næste år skal prøverne ændres, men den manglende dialog betyder, at der bliver meget få mundtlige fag, da man ingen aftaler har om lærernes arbejdstid. Det bliver spændende at komme op i edb-baseret skriftlig kristendom – Gik Jesus på vandet? Der skal også være en kommunal censorkorps, men det er der heller ingen, der ved hvordan det ser ud.

Endelig styres udviklingen i stigende grad ved puljer og kontrol.

Indenrigsministeriet og kulturministeriet har puljen til udbygning af naturfagslokaler. Undervisningsministeriet har puljen til bøger til naturfag. Så

det bruger vi en del tid på efterhånden – dels at søge, dels at indsende kopier af regninger. For tiden er kontrol i højsædet.

Kolonisering af tiden

De mange tiltag tager tiden fra de opgaver som er nødvendige lokalt – hvis vi indfører tests af central karakter, skal vi vel afskaffe nogle af vores egne. På min skole bliver alle børnene testet 4 gange i løbet af deres første skoleår, derudover bruger lærerne selvfølgelig prøver i forbindelse med deres undervisning. På den måde kan vi i værksætte de relevante undervisningstilbud til eleverne. Jeg har f.eks. svært ved at se hvad vi skal med den kommende naturfagsprøve i 8. klasse. Vi skal meget tidligere i gang med at se om børnene er med i naturfag.

Prøverne skal gerne også være relevante. I den prøve man afviklede i sommers i fysik/kemi var der et spørgsmål om hvad der skete med en vandstråle, hvis den faldt tæt forbi et plastikrør opladt med statisk elektricitet. Hvis eleverne har set det i undervisningen er det heldigt for forklaringen bag – at vand er en "polær covalent" binding hører normalt til i 10. klasse eller på gymnasieniveau.

Prøver og tests bliver brugt i folkeskolen, men de skal være relevante. Hvis det lykkedes at lave prøverne diagnostiske – altså at niveautilrettes efterhånden som eleverne løser/ikke løser opgaverne, kan det blive rigtig godt. Problemet er at sådanne prøver hidtil ikke har virket.

Der er også vedtaget at eleverne skal have elevplaner for samtlige fag – i følge bekendtgørelsen for at forbedre dialogen mellem skole og hjemmet. Ministeren har udtalt at elevplanerne tildels kan erstatte samtalen. Under alle omstændigheder skal vi bruge kræfter på det. Mange lærere laver skriftlige aftaler, når det skønnes nødvendigt. Færre laver for alle elever. At lave skriftlige planer for alle elever i alle fag virker voldsomt – men det tager vi fat på, sammen med eleverne og forældrene.

Endelig skulle vi gerne finde tid til at lære af naboskolerne – det der hedder "best practice"!

De store dilemmaer

Det store dilemma omkring folkeskolens opgave er at vi grundlæggende er i gang med at udvikle individer til et fællesskab i en globaliseret verden som endnu ikke eksisterer. Hvor mange havde internet for 10 år siden? Hvilke krav bliver der til de unge om viden og samarbejde?

Det grundlæggende dilemma for vurderingen af folkeskolen ligger i at folkeskolen vurderes på baggrund af handlinger der har foregået for mange år siden – altså tidshorizonten. Således var mantraen for indtil 8 år siden at læsning nok skulle komme – nu skal eleverne lære at læse hurtigt – det skal

fremmes tidligt. Snart skal eleverne testes igen i OECD sammenhæng, men de elever, der testes, vil fortsat være dem der begyndte i skolen hvor læsning nok skulle komme og hvor naturfag var stortset ikke eksisterende i de små klasser.

Dilemmaet omkring folkeskolens omtale ligger i at vi hele tiden leder efter, hvor vi kan gøre det bedre – tit baseret på ovenstående dilemma. Vi glemmer måske at omtale det, vi er rigtig gode til. Dette dilemma er folkeskolen dog ikke ene om – tænk på plejehjemmene, DSB osv.

Fakta er at eleverne gennemgående er glade for at gå i skole og uddanne sig. De fleste elever får sig en uddannelse og et godt liv i et af verdens rigeste samfund.

Hvad så?

Den store skæld ud som snart kommer til dig i din avis og fjernsyn er ikke meget værd. I stedet burde man fremme denne dilemmatænkning – acceptere dilemmaerne og fremme en ægte dialog mellem folkeskolens parter, både lokalt og centralt.

En dialog baseret på denne tænkning – ligemeget hvilke institution det drejer sig om – vil også være mere realistisk. Det vil fremme de valg de unge skal foretage sig, det vil fremme demokratiet i vort samfund.

Men dialogen skal være ægte, den skal være proaktiv. Man skal drøfte mulige løsninger inden beslutninger er truffet – der skal kunne flyttes kommaer. Det kræver at man er i stand til at lytte, at man søger at fremme en balance, fremfor at udøve magt.

Hvis denne dialog fungerede ville man sandsynligvis ikke forsøge at løse problemerne omkring negativ social arv, manglende uddannelse for bestemte grupper af unge med generelle løsninger. Man ville sandsynligvis finde frem til at de fleste elever gør det helt fint. Man ville sandsynligvis kunne fokusere samfundets resurser mod dem der virkelig har brug for hjælp fra mange sider. Hjælp til disse elever med vanskeligheder vil også mindske belastningen for den almindelige skoleelev i de almindelige klasse. Der er ingen dilemma i disse handlinger – hjælp til den enkelte med problemer, mindsker presset på fællesskabet. Dilemmaet ligger i at finde de resurser, der skal til, hvis der skal bruges for mange resurser på tiltag med mindre effekt.

Jeg blev uddannet til en skole baseret på fag og faglig viden, har været med til at udvikle en skole med projekter, samarbejde og tværfaglighed og nu oplever jeg at pendullet svinger tilbage mod den første yderstilling igen. Det er spændende om det når yderstillingen inden politikkerne finder på nyt.

Jeg glæder mig til det kommende skoleår og de mange dilemmaer vi skal takle omkring folkeskolen generelt, min egen skole, samt de enkelte børn og deres familier – og i nogle tilfælde skolepsykologerne, sundhedsplejersken og

socialforvaltningen. Jeg glæder mig til at tilvejebringe de bedst mulige forhold for indlæring og læring på min skole – velvidende at det altid kan blive bedre.